Vergroten van professionele zeggenschap van verpleegkundigen, verzorgenden en verpleegkundig specialisten en andere zorgprofessionals in de ziekenhuizen, GGZ, verstandelijk gehandicaptenzorg, verpleeghuizen en de wijkverpleging

We staan in de gezondheidszorg voor grote uitdagingen. In de afgelopen 18 maanden is in een crisissituatie gewerkt, waarbij de 'gewone' zorg, gecombineerd moest worden met zorg voor COVID-19 patiënten. De zorg werd vaak in moeilijke omstandigheden geleverd. Door uitgestelde operaties nam de druk in de wijkverpleging toe. Ook in de GGZ zijn de effecten merkbaar. Deze periode heeft een grote impact gehad op iedereen in de gezondheidszorg, maar omdat verpleegkundigen, verzorgenden en verpleegkundig specialisten en andere zorgprofessionals 24/7 in de frontlinie stonden zijn bij hen de effecten het meest zichtbaar. Na 18 maanden zien we dat de rek eruit is, terwijl de werkdruk niet af zal nemen. Het (langdurig) ziekteverzuim neemt toe en ook zijn er steeds meer signalen dat de uitstroom uit het vak verder toeneemt. De verwachting is ook dat de zorgvraag hoog zal blijven door een combinatie van de gewone zorg, COVID-19 zorg en inhaalzorg.

Tegelijk zijn de tekorten aan verpleegkundigen, verzorgenden en andere zorgprofessionals blijvend. Het vraagt om een andere focus op zorg: meer preventie, mensen met complexe vraagstukken echt helpen, in de keten samenwerken, acute ontregelingen voorkomen. Hoe dat moet, dat is bij uitstek het vraagstuk waar professionele zeggenschap om draait: het benutten van de kennis en ervaring van verpleegkundigen, verzorgenden en andere zorgprofessionals. Naast de vakinhoudelijke focus vraagt dit ook een cultuurverandering in organisaties.

Het SER-rapport roept daarom op tot actie: er moet meer aandacht komen voor de professionele ontwikkeling en zeggenschap van zorgprofessionals. Vandaar dat we nog in 2021 willen én moeten starten met het plan vergroten professionele zeggenschap.

Dit plan komt voort uit een brief die op 8 juni 2021 verstuurd is aan minister van Ark, waarin V&VN samen met NFU, NVZ, Actiz, VGN, de Nederlandse GGZ, ZorgThuis NL en de vakbonden een vijftal punten zijn geformuleerd om professionele zeggenschap te versterken. Het is cruciaal om hier op korte termijn een impuls aan te geven. Om de impact van het voorliggende inhoudelijke programma te laten renderen, is naast de inhoudelijke focus, is ook aandacht nodig voor de verankering van zeggenschap in de governancecode en aandacht voor de wijze waarop zorgprofessionals hun professionele ruimte kunnen invullen via training, ontwikkeling en overleg. Dit laatste valt nu buiten de scope van dit programma.

Het plan voor de ziekenhuizen is grotendeels gereed en vindt u bijgevoegd (bijlage 2 en 3), de plannen voor de GGZ, gehandicaptenzorg, wijkverpleging en verpleeghuizen wordt in het najaar gereed gemaakt. Een eerste opzet en uitgangspunten zijn geformuleerd (bijlage 4).